

Alexander Schmemmann

Μεγάλη Σαρακοστή

Πορεία πρὸς τὸ Πάσχα

Μετάφραση: Ἐλένη Γκανούρη.

Ἐκδόσεις: «Πορφύρα».

Ἐκδοσις δέκατη τρίτη, Ἀθήνα, Ἰανουάριος 2016.

Σελίδες 272 (12 x 17 ἐκ.).

Πρόλογος

Ἡ σύντομη τούτη ἐρμηνεία τῆς Μεγάλης Σαρακοστῆς γράφτηκε γιὰ ὅλους ἐκείνους –καὶ εἶναι πολλοὶ σήμερα– ποὺ λαχταροῦν μιὰ βαθύτερη κατανόηση τῆς λειτουργικῆς παράδοσης τῆς Ἐκκλησίας καὶ μιὰ πιὸ συνειδητὴ συμμετοχὴ στὴ ζωὴ της.

Ἡ μετάνοια, ξέρομε ὅλοι, εἶναι ἡ ἀρχὴ ἀλλὰ καὶ ἡ ἀτμόσφαιρα, μέσα στὴν ὁποία βιώνεται μιὰ ἀληθινὰ χριστιανικὴ ζωὴ. **Ἡ** πρώτη λέξη τοῦ Χριστοῦ, ὅταν ἄρχισε τὸ κήρυγμά Του, ἦταν «μετανοεῖτε!».

Ἀλλὰ τί εἶναι μετάνοια; **Μέσα** στὸ συνωστισμό ποὺ ἐπικρατεῖ στὴν καθημερινὴ ζωὴ μας δὲν ἔχουμε τὸ χρόνο νὰ σκεφτοῦμε γιὰ μετάνοια. **Καὶ** καταλήγουμε ἀπλῶς στὸ ὅτι, ἐκεῖνο ποὺ ἔχουμε νὰ κάνουμε στὴν περίοδο τῆς Σαρακοστῆς εἶναι ν' ἀποφεύγουμε ὀρισμένες τροφές, νὰ περιορίζουμε τὶς «διασκεδάσεις», νὰ πᾶμε στὴν ἐξομολόγηση, νὰ δεχτοῦμε τὴ συγχώρεση ἀπὸ τὸν Ἱερέα, νὰ προσέλθουμε (μιὰ φορὰ σ' ὅλο τὸ χρόνο!) στὴν θεία Κοινωνία καὶ μετὰ ἀπὸ αὐτὰ νὰ θεωρήσουμε

τὸν ἑαυτό μας τελείως «ἐν τάξει» μέχρι τὸν ἐπόμενο χρόνο.

Ἄλλὰ θὰ πρέπει νὰ ὑπάρχει κάποιος λόγος, γιὰ τὸν ὁποῖο ἡ Ἐκκλησία ξεχώρισε αὐτὲς τὲς ἑπτὰ ἐβδομάδες σὰν μιὰ ἰδιαίτερη περὶ-οδο μετάνοιας καὶ μᾶς καλεῖ σὲ μιὰ συνεχῆ καὶ ἐπίμονη πνευματικὴ προσπάθεια. **Ό**λα αὐτὰ, φυσικά, θὰ πρέπει νὰ ἔχουν ἄμεση σχέση μὲ μένα, μὲ τὴν πίστη μου, τὴ ζωὴ μου, τὴν ιδιότητά μου ὡς μέλους τῆς Ἐκκλησίας.

Έτσι λοιπόν, δὲν εἶναι ἄραγε πρωταρχικό μου καθῆκον νὰ προσπαθῆσω νὰ καταλάβω τί διδάσκει ἡ Ἐκκλησία μου γιὰ τὴ Μεγάλη Σαρακοστή; **Ν**ὰ προσπαθῆσω νὰ εἶμαι ἕνας ὀρθόδοξος χριστιανός, ὄχι κατ' ὄνομα μόνο, ἀλλὰ στὴν ἴδια τὴ ζωή.

* * *

Στις ἐρωτήσεις: **Τ**ί εἶναι μετάνοια; **Γ**ιατί ἔχουμε ἀνάγκη ἀπὸ αὐτήν; **Π**ῶς μπορούμε νὰ τὴν βιώσουμε; – ἡ Μεγάλη Σαρακοστή δίνει ἀπαντήσεις. **Η** περίοδος αὐτὴ εἶναι ἕνα **σχολεῖο μετάνοιας**, στὸ ὁποῖο κάθε χριστιανός ὀφείλει νὰ μπαίνει κάθε χρόνο γιὰ νὰ καταφέρει νὰ ἐμβαθύνει στὴν πίστη του, νὰ τὴν ἐπανεκτιμήσει καί, ἂν εἶναι δυνατόν, ν' ἀλλάξει τὴ ζωὴ του. **Εἶ**ναι μιὰ ὑπέροχη **προσκυνηματικὴ πορεία** πρὸς τὲς πηγές τῆς ὀρθόδοξης πίστεως, εἶναι μιὰ ἐκ νέου ἀνακάλυψη τοῦ ὀρθόδοξου τρόπου ζωῆς.

Η Ἐκκλησία μας, μὲ τὲς διατάξεις καὶ τὸ πνεῦμα τῆς λατρείας τῆς Μεγάλης Σαρακοστῆς, μᾶς μεταβιβάζει τὸ νόημα τῆς μοναδικῆς αὐτῆς περιόδου.

Τούτη ἐδῶ ἡ σύντομη ἐρμηνεῖα τῆς Μεγάλης Σαρακοστῆς εἶναι βασισμένη κυρίως –ἂν καὶ ὄχι ἀποκλειστικά– στὲς Ἀκολουθίες τῆς περιόδου αὐτῆς.

Ελπίζω ὁ ἀναγνώστης, ἀφοῦ διαβάσει αὐτὲς τὲς σελίδες, νὰ μπορέσει ν' ἀνακαλύψει (γιὰ τὸν ἑαυτό του), ὅτι σ' αὐτὸν τὸν κόσμο τίποτε δὲν εἶναι τόσο ὁμορφο καὶ τόσο βαθύ, τόσο πλούσιο σὲ ἐμπνευση, ὅσο αὐτὸ ποὺ ἡ Μητέρα Ἐκκλησία μᾶς ἀποκαλύπτει καὶ ἐλεύθερα μᾶς προσφέρει ὅταν μποῦμε στὴν εὐλογημένη περίοδο τὴν «τὸ ἔαρ μηνύουσαν».

* * *

Περιεχόμενα

Πρόλογος.

Εἰσαγωγή Μεγάλη Σαρακοστή

Πορεία πρὸς τὸ Πάσχα.

Κεφάλαιο 1

Προετοιμασία γιὰ τὴ Μεγάλη Σαρακοστή

1. Ἡ διακαὴς ἐπιθυμία (Κυριακὴ τοῦ Ζακχαίου).
2. Ταπείνωση (Κυριακὴ τοῦ Τελώνη καὶ τοῦ Φαρισαίου).
3. Ἐπιστροφή ἀπὸ τὴν ἐξορία (Κυριακὴ τοῦ Ἀσώτου).
4. Ἡ τελευταία Κρίση (Κυριακὴ τῶν Ἀπόκρην).
5. Συγγνώμη (Κυριακὴ τῆς Τυροφάγου).

Κεφάλαιο 2

Ἡ λατρεία κατὰ τὴ Μ. Σαρακοστή

1. «Χαρμολύπη».
2. Ἡ προσευχὴ τοῦ ἁγίου Ἐφραὴμ τοῦ Σύρου.
3. Οἱ Ἅγιες Γραφές.
4. Τὸ Τριώδιο.

Κεφάλαιο 3

Ἡ Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων Δώρων

1. Οἱ δύο ἔννοιες τῆς Θείας Κοινωνίας.
2. Οἱ δύο ἔννοιες τῆς νηστείας.
3. Ἡ ἑσπερινὴ Θεία Κοινωνία.
4. Διάταξη τῆς Λειτουργίας τῶν Προηγιασμένων.

Κεφάλαιο 4

Τὸ ταξίδι τῆς Μεγάλης Σαρακοστῆς

1. Ἡ ἀρχή: Ὁ Μεγάλος Κανόνας.
2. Τὰ Σάββατα τῆς Μεγάλης Σαρακοστῆς.
3. Οἱ Κυριακὲς τῆς Μεγάλης Σαρακοστῆς.
4. Μεσοσαρακοστή: Σταυροπροσκύνηση.
5. Ὁ δρόμος πρὸς τὴ Βηθανία καὶ τὰ Ἱεροσόλυμα.

Κεφάλαιο 5

Ἡ Μεγάλη Σαρακοστή στὴ ζωὴ μας

1. «**Α**ς τὴν πάρουμε στὰ σοβαρά...».
2. Συμμετοχὴ στὶς Ἀκολουθίες τῆς Μ. Σαρακοστῆς.
3. «**..Εἰ** μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστεία...».
4. **Ἡ** Μεγάλη Σαρακοστή: «Ἕνας τρόπος ζωῆς».

Συμπλήρωμα

«Τὰ Ἅγια τοῖς Ἁγίοις»

Μερικὲς σκέψεις γιὰ τὴ Θεία Μετάληψη

1. **Μ**ιὰ ἐπείγουσα καὶ οὐσιαστικὴ ἐρώτηση.
2. «**Ἄ**θρησκη θρησκεία».
3. **Γ**ιατί τὰ Μυστήρια;
4. **Ο**ἱ Κανόνες.
5. **Ἡ** παρακμή: Αἰτία καὶ προφάσεις.
6. **Τ**ὸ νόημα τῆς Θείας Κοινωνίας.
7. **Τ**ὸ νόημα τῆς προετοιμασίας γιὰ τὴ Θεία Κοινωνία.
8. **Ἐ**ξομολόγηση καὶ Θεία Κοινωνία.
9. **Μ**ιὰ ἐπανατοποθέτηση.

Σημειώσεις καὶ Παραπομπές.

